

Novelizované Stanovy MS sú v rozpore so zákonom o Matici slovenskej

Vážení členovia a priaznivci Matice slovenskej,

v týchto dňoch sme dostali od našich priateľov z Matice slovenskej zaujímavý materiál, ktorý opätovne potvrdzuje neochotu predsedu Dozorného výboru MS, JUDr. Štefana Martinkoviča, riešiť v Matici slovenskej problémy, ktoré paralyzujú jej činnosť. Ako sa zdá, pána Martinkoviča natrvalo spojila so zlatokopmi z Mladej Matice silná láska k peniazom. Asi si nechce ohroziť svoj výdatný peňazovod z Neografie a.s., a radšej sa profesionálne diskvalifikuje. Pán Martinkovič nie je v Obrodenej Matici neznámy, ktorá mu, podobne ako aj predsedovi MS Gešperovi, zabránila, aby si zaviedol z Matice slovenskej peňazovod do svojej advokátskej kancelárie.

http://www.obrodenamatica.sk/doc/om_ai_208.pdf

http://www.obrodenamatica.sk/doc/om_ai_200.pdf

http://www.obrodenamatica.sk/doc/om_ai_201.pdf

http://www.obrodenamatica.sk/doc/om_ai_202.pdf

A práve láska k peniazom, ako sa zdá, je aj hlavným dôvodom, prečo predseda Dozorného výboru MS dlhodobo zosobňuje v Matici slovenskej povestné tri opice – nič nevidí, nič nepočuje, nič nehovorí – a spolu s predsedom Gešperom nesie hlavnú vinu za rozvrat a nebývalý úpadok Matice slovenskej.

V čom je problém? Nuž, nevzdelaní diletanti z Mladej Matice svojvoľne presadili koncom roka 2019 na matičnom sneme v Liptovskom Mikuláši „novelizáciu“ Stanov Matice slovenskej, ktorá nielenže v nebývalej miere posilnila koncentráciu moci v rukách predsedu, ale, čo je ešte horšie, je v úplnom rozpore s platným zákonom NR SR o Matici slovenskej, ako aj s ďalšími matičnými normami. Z tohto dôvodu časť členov výboru Historického odboru MS sa písomne obrátila na najvyšší kontrolný orgán Matice slovenskej, Dozorný výbor Matice slovenskej, s podnetom, aby prešetril očividný nesúlad novelizovaných stanov so zákonom NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997, so zriaďovacou listinou Slovenského historického ústavu MS, Stanovami Historického odboru MS a s Programom Matice slovenskej na roky 2019 – 2021 s výhľadom do roka 2025.

Problém sa pokúsime ilustrovať na príklade šikanovaného Historického odboru MS, ktorý je dlhodobo trňom v oku vedenia Matice slovenskej:

1. Podľa novelizovaných stanov činnosť Historického odboru MS, v rozpore so zákonom NR SR o Matici slovenskej, už neriadia jeho volené orgány (výbor, predseda), ale zamestnanec Matice slovenskej – vedecký tajomník Matice slovenskej (pozri Stanovy MS, Hlava V., časť 6)! Je to bezprecedentný zásah do právnej subjektivity Historického odboru MS, ktorá nielenže nemá obdobu, ale znamená definitívny koniec matičnej demokracie a upevnenie systému osobnej moci. Takto to približne fungovalo v Matici slovenskej v období Uhorska a za komunizmu.
2. Navyiac vedenie Matice slovenskej, obsadené členmi Mladej Matice, doslova nanútilo výboru Historického odboru prijať vedeckého tajomníka MS za člena Historického odboru. Vznikla pritom absurdná situácia: radový člen Historického odboru MS (v osobe vedeckého tajomníka MS) priamo riadi volené orgány Historického odboru MS! Nuž, toto dokážu vymyslieť len vyložení hlupáci a nedoukovia z Mladej Matice, ktorí nemajú ani len tušenie čo je Matica slovenská. A to všetko za tichého súhlasu nášho

pána predsedu Dozorného výboru MS, JUDr. Martinkoviča, ktorého hlavnou úlohou je dbať, aby v Matici boli dodržiavané zákony.

3. Dokážeme pochopiť, že nevzdelaným hlupáčikom z Mladej Matice právna subjektivita nič nehovorí. A to aj napriek tomu, že vedecké, záujmové, ako aj miestne odbory majú svoju právna subjektivitu garantovanú zákonom NR SR o Matici slovenskej. Pritom medzi nedoukmi z Mladej Matice vraj zazneli aj hlasy, že Stanovy Matice slovenskej sú nadradené zákonu NR SR o Matici slovenskej. Týmto hlúpym diletantom sa človek vôbec nečuduje. Všetci ich veľmi dobre poznáme a vieme, čo môžeme od nich očakávať. Ale, že až tak hlboko dokáže klesnúť JUDr.(!) Martinkovič, to už je skutočne na zváženie, či tento človek je vôbec spôsobilý vykonávať nielen funkciu predsedu Dozorného výboru MS, ale aj svoju profesiu.

Vážení matičiari,

na konci publikovaného materiálu je pripojené Stanovisko Dozorného výboru MS. Predseda Dozorného výboru MS, ktorý v ňom informuje signatárov, že Dozorný výbor MS berie ich podnet na vedomie. A to je všetko, na čo sa zmohol. Takto vyzerá v Matici slovenskej činnosť Dozorného výboru MS na čele s jej plateným predsedom. Ako sa dalo čakať, pán Martinkovič, pri všetkej svojej snahe, nenašiel absolútne žiaden rozpor medzi novelizovanými Stanovami MS a zákonom NR SR o Matici slovenskej. Nuž, záver hodný veľmajstra oportunistu bez chrbtovej kosti.

Vlado D.

PODNET NA PREŠETRENIE

Dozornému výboru Matice slovenskej

Vážený pán

JUDr. Štefan Martinkovič
Predseda Dozorného výboru MS
Grosslingova 23
Bratislava

Bratislava 9. marca 2020

Vec: nesúlady Stanov Matice slovenskej so zákonom NR SR č. 68/1997 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.), so Zriaďovacou listinou Slovenského historického ústavu MS a Stanovami Historického odboru MS.

Matica slovenská bola založená v roku 1863 ako kultúrna ustanovizeň, ktorej činnosť spočívala najmä v organizovaní vedeckého života, realizácii výskumu a prezentácii jeho výsledkov. Matica slovenská kládla základy slovenskej profesionálnej vedy a to tak v oblasti spoločenských, ako aj prírodných vied. Slovenská profesionálna veda je viac ako 150 rokov bytostne spätá s Maticou slovenskou.

Národná rada Slovenskej republiky, vychádzajúc zo skutočnosti, že Matica slovenská je historicky osvedčená významná ustanovizeň slovenského národa v oblasti kultúrnej, spoločenskej a vedeckej činnosti, zverila **zákonom NR SR zo dňa 13. 2. 1997 č. 68 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.)** Matici slovenskej plnenie konkrétnych, štátom určených úloh, medzi ktorými sú aj úlohy:

a/ „robiť základný slovakistický výskum“ (§ 2/c),

b/ „zdužovať tvorcov a priaznivcov slovenskej kultúry a vedy vo svete“ (§ 2/ h),

c/ „vydávať pôvodnú slovenskú umeleckú tvorbu, vedecké diela a publicistiku“ (§ 2/ m),

Medzi ustanovizne vykonávajúce úlohy zverené Matici slovenskej štátom v oblasti kultúry a vedy (§ 3) patrí aj Slovenský historický ústav, ako ústredné vedecké pracovisko Matice slovenskej pre základný slovakistický výskum.

Podľa zákona NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.) Maticu slovenskú tvoria o. i. „miestne, záujmové a **vedecké odbory Matice slovenskej** (ďalej len „odbor“).“ (§ 4/1a)

Zákon NR SR č. 68/1997 definuje vedecký odbor Matice slovenskej: „Odbor združuje členov Matice slovenskej a spolupracuje pri plnení jej úloh v rámci obcí, spoločenských záujmov a vedných disciplín. **Odbor je právnická osoba**; ... Postavenie, pôsobnosť, zloženie, vznik a zánik odboru upravujú stanovy Matice slovenskej. Prípadné spory medzi odbormi navzájom riešia a rozhodujú orgány Matice slovenskej.“ (§ 4/2)

Stanovy Matice slovenskej,

schválené na sneme MS v Liptovskom Mikuláši 12. októbra 2019

V súlade so zákonom NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 Z. z. v znení noviel č. 183/2000 Z. z. a 474/2005 Z. z. je Matica slovenská definovaná ako „historicky osvedčená významná ustanovizeň slovenského národa v oblasti kultúrnej, spoločenskej a vedeckej činnosti“.

Hlava III. Členstvo v Matici slovenskej

(1) Základným pilierom Matice slovenskej sú jej členovia združení v miestnych, **vedeckých** a záujmových odboroch doma aj v zahraničí.

Hlava V. Organizačné zložky a ich orgány

(6) „**Vedecký odbor** (ďalej VO) v celoslovenskom rámci združuje členov Matice slovenskej v oblasti určitej vednej disciplíny. **Činnosť VO riadi** a koordinuje **vedecký tajomník Matice slovenskej**. ...“

(7) „ZO a VO **musia mať** minimálne dvadsaťpäť členov. Členovia **musia byť** zastúpení minimálne z piatich krajov Slovenskej republiky. ...“

Hlava XI. Vedecký výskum a vedecké pracoviská Matice slovenskej

V súlade so zákonom NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.) sú vedecké odbory MS v Stanovách MS **definované** nasledovným spôsobom:

(4) Základňu vedeckého výskumu tvoria **vedecké pracoviská Matice slovenskej v spolupráci s vedeckými odbormi Matice slovenskej**.

(7) „Slovenský historický ústav je vedeckým pracoviskom pre historický výskum s dôrazom na slovenské dejiny. ... **Vydáva vedecké periodikum Historický zborník**. ...“

NESÚLAD

Stanov Matice slovenskej so zákonom NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.) a s matičnými normami spočíva najmä v týchto oblastiach:

1. Porušenie právnej subjektivity Historického odboru MS a demokratických princípov.

Podľa Stanov Historického odboru je výbor Historického odboru MS „**najvyšším výkonným orgánom Historického odboru MS medzi valnými zhromaždeniami**“. (Čl. 4 - Výbor Historického odboru MS). Iný orgán, nadriadený výboru Historického odboru MS, Stanovy Historického odboru MS nepoznajú.

a/ V rozpore so Stanovami HO MS je v novelizovaných Stanovách Matice slovenskej (Hlava V. Organizačné zložky a ich orgány, časť 6) zakotvené: **Činnosť vedeckých odborov Matice slovenskej riadi vedecký tajomník Matice slovenskej**. Upozorňujeme, že na rozdiel od miestnych, vedeckých a záujmových odborov MS, funkcia vedeckého tajomníka MS nie je zakotvená v zákone NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 1997 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.)

Priame riadenie Historického odboru MS zamestnancom MS, mimo jeho volených orgánov, považujeme za **hrubý zásah do právnej subjektivity Historického odboru MS**

garantovanej zákonom NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 a internými normami, čo je nezlučiteľné s legislatívou Slovenskej republiky a s princípmi demokracie.

Nedemokratický model priameho riadenia Historického odboru MS zamestnancom MS, s vylúčením volených orgánov, tak, ako je zakotvený v novelizovaných Stanovách MS, **sa selektívne vzťahuje výlučne len na vedecké a záujmové odbory MS. Táto diskriminačná, nedemokratická prax sa netýka miestnych odborov MS a ani Mladej Matice** – riaditeľ Členského ústredia MS ich neriadi priamo, s vylúčením volených orgánov.

b/ V **Program Matice slovenskej na roky 2019 – 2021 s výhľadom do roka 2025**, schválenom na sneme Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši (12. 10. 2019), sú pre Vedné ústredie MS, na čele s vedeckým tajomníkom MS, stanovené nasledovné úlohy: „Pre Vedné ústredie MS sa vytvoria také podmienky, aké prináležia vedeckej činnosti vrcholnej a najvýznamnejšej celonárodnej inštitúcii. Ich úlohou bude **iniciovat', koordinovat', hodnotiť a usmerňovat' prácu vedeckých ústavov a odborov ... Vedecký tajomník** aktívne, cieľavedome a tvorivo zabezpečuje úlohy Vedného ústredia, **udržiava pravidelný kontakt s vedeckými ústavmi a odbormi, dbá na dôsledné plnenie ich programu a pomáha im riešiť problémy.**“

c/ **Program Matice slovenskej na roky 2019 – 2021 s výhľadom do roka 2025 nie je v súlade so Stanovami Matice slovenskej.** Na rozdiel od novelizovaných Stanov MS je v Programme Matice slovenskej (v súlade so zákonom NR SR o MS č. 68/1997) rešpektovaná právna subjektivita Historického odboru MS. V Programme MS nie je definované, že vedecký tajomník **riadi** vedecké odbory MS, ale je zakotvená jeho **koordináčna úloha** smerom k vedeckým a záujmovým odborom MS.

d/ **Kompetencie vedeckého tajomníka MS, zakotvené v novelizovaných Stanovách Matice slovenskej, sú pre otvorený konflikt záujmov nezlučiteľné aj s jeho členstvom v Historickom odbore MS.** V prípade, ak sa vedecký tajomník MS stane členom HO MS jeho **mandát spočíva**. Ak v priebehu volebného obdobia prestane vykonávať funkciu vedeckého tajomníka MS jeho členstvo v Historickom odbore MS sa obnovuje.

2. **Porušenie princípu rovnosti miestnych, záujmových a vedeckých odborov MS.**

Zákon NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.) nerozdeľuje selektívne miestne, záujmové a vedecké odbory MS, z hľadiska organizovania členov, do rôznych kategórií.

Podľa novelizovaných Stanov Matice slovenskej (Hlava V. Organizačné zložky a ich orgány, časť 7): **Záujmové a vedecké odbory MS** na rozdiel od miestnych odborov a odborov Mladej Matice „**musia mať** minimálne dvadsaťpäť členov. Členovia **musia byť** zastúpení minimálne z piatich krajov Slovenskej republiky“.

Direktívne a najmä selektívne určenie minimálneho počtu organizovaných členov a ich pomerné zastúpenie v jednotlivých krajoch v Stanovách MS sa vôbec **netýka miestnych odborov MS, odborov Mladej Matice, Mladej Matice a ani Matice slovenskej. Ani**

Matica slovenská nemá direktívne určený minimálny počet organizovaných členov a nie je jej direktívne stanovená ani požiadavka pomerného zastúpenie členov v jednotlivých samosprávnych krajoch Slovenskej republiky.

Selektívne určenie minimálneho počtu organizovaných členov sa v Stanovách MS týka **výlučne len záujmových a vedeckých odborov MS.** Je v príkrom rozpore nielen s princípom rovnosti a demokracie, ale aj v príkrom rozpore s doterajšou praxou organizovania členskej základne a v príkrom rozpore s poslaním Matice slovenskej.

3. **Porušenie zriaďovacej listiny Slovenského historického ústavu MS a Stanov Historického odboru MS.**

V rozpore so zriaďovacou listinou Slovenského historického ústavu a Stanovami Historického odboru MS je v novelizovaných Stanovách MS (hlava XI/7) uvedené, že Slovenský historický ústav MS „**Vydáva vedecké periodikum Historický zborník**“ a to bez dodatku – „**v spolupráci s Historickým odborom MS.**“ Zakotvenie SHÚ MS ako jediného vydavateľa Historického zborníka v novelizovaných Stanovách MS je vyslovene samoúčelné: napríklad pri Krajanskom múzeu sa vôbec neuvádza zborník Slováci v zahraničí, ani kto ho vydáva. Z praktického hľadiska tieto otázky nepatria do Stanov MS, keďže ich môže meniť len valné zhromaždenie MS.

Úsilie odobrať Historickému odboru MS časopis Historický zborník a znemožniť mu, aby sa spolupodieľal na jeho vydávaní začalo (v spojení s likvidáciou vedeckých pracovísk MS v Bratislave) od roku 2010 intenzívne presadzovať vedenie MS na čele s bývalým predsedom MS M. Tkáčom a v týchto snahách pokračuje aj súčasné vedenie MS. **Hlavným iniciátorom týchto deštruktívnych snáh je v súčasnosti zamestnanec SHÚ MS Peter Mulík**, ktorý je hlavným zdrojom napätia a rozporov nielen vo výbore Historického odboru MS, ale aj vo vzájomnom vzťahu Historického odboru MS a vedenia Matice slovenskej.

- a) V rozpore so Stanovami MS sa v zriaďovacej listine Slovenského historického ústavu MS, schválenej výborom MS 8. 10. 2016 uvádza, že SHÚ MS „**vydáva v spolupráci s Historickým odborom MS vedecké periodikum (dvakrát ročne) Historický zborník**“ (Čl. 3/3.3). Výbor Matice slovenskej súčasne zamietol snahu P. Mulíka, aby redakcia časopisu Historický zborník bola súčasťou Slovenského historického ústavu MS, aby štatút Historického zborníka vydával riaditeľ SHÚ MS a aby redakčnú radu Historického zborníka menoval predseda MS.
- b) V Stanovách Historického odboru MS, schválených valným zhromaždením Historického odboru MS 2. 7. 2013, je zakotvené, že HO MS „**V spolupráci so Slovenským historickým ústavom MS vydáva odborný časopis Historický zborník**“ (Úlohy Historického odboru MS, čl. 2/f).

Vážený pán predseda Dozorného výboru MS JUDr. Štefan Martinkovič,

ako členovia výboru Historického odboru MS sa obraciame na najvyšší kontrolný orgán Matice slovenskej, Dozorný výbor Matice slovenskej, **s podnetom, aby prešetril hore uvedený nesúlad novelizovaných Stanov Matice slovenskej so zákonom NR SR o Matici slovenskej č. 68/1997 (v znení č. 183/2000 Z.z., č. 474/2005 Z.z.), zriaďovacou listinou Slovenského**

historického ústavu MS, Stanovami Historického odboru MS a Programom Matice slovenskej na roky 2019 – 2021 s výhľadom do roka 2025.

Zároveň žiadame Dozorný výbor Matice slovenskej, aby nás informoval o výsledkoch šetrenia nášho podnetu.

Dovoľujeme si upozorniť Dozorný výbor MS, že:

1. výboru Historického odboru MS nebolo umožnené podieľať sa na príprave novelizovaných Stanov MS;
2. výbor Historického odboru MS nebol informovaný o činnosti komisie výboru MS, ktorá pripravovala novelizované stanov MS;
3. zmeny v Stanovách MS, týkajúce sa Historického odboru MS, neboli vôbec konzultované s výborom HO MS;
4. návrhy členov výboru HO MS do Stanov HO MS boli bez udania dôvodov neakceptované.

PhDr. Ján Bobák, CSc. – člen výboru HO MS

Prof. PhDr. Martin Homza, Dr. – člen výboru HO MS

PhDr. Anton Hrnko, CSc. – člen výboru HO MS

Dr. phil. Beáta Katrebová-Blehová – členka výboru HO MS

PhDr. Martin Lacko, PhD. – člen výboru HO MS

Ing. Vladimír Repka – člen Dozorného výboru HO MS

Výpis z uznesenia Dozorného výboru Matice slovenskej zo dňa 17.7.2020

(zápisnica DV MS č. 1/2020)

4c) *Podnet časti členov Historického odboru MS – Dr. Ján Bobák*

Uznesenie č. 62

Dozorný výbor MS

a) b e r i e na v e d o m i e:

podnet časti členov Historického odboru MS vo všetkých jeho bodoch s tým, že na niektoré časti podnetu už DV MS v minulosti odpovedal z titulu podnetu prof. Letza, predsedu HO MS.

b) u k l a d á predsedovi DV MS a podpredsedovi DV MS:

k otázkam kompetencií vedeckého tajomníka, súladu programu MS (na roky 2019-2021 s výhľadom do r. 2025), so Stanovami MS a k rozsahu právnej subjektivity Historického odboru, resp. aj Historického ústavu MS pripraviť do budúceho zasadnutia kvalifikované stanovisko k predmetným právnym otázkam (pre prípad aj s využitím externej právnej služby) a predložiť dozornému výboru. Súčasne informovať povereného Dr. Jána Bobáka o procese riešenia tejto sťažnosti.

V Bratislave, 8.9.2020

JUDr. Štefan Martinkovič, v.r.
predseda Dozorného výboru MS